

Yönetmen: Luis Bunuel

Senaryo: Luis Bunuel (Joseph Kessel'in romanından)

Oyuncular: Cathrine Deneuve (Severine), Jean Sorel (Pierre)

1967 / Fransa, İtalya / İspanyolca, Fransızca / 101'

Ağır ağır yaklaşan faytonun rahatsız edici nal ve çan sesleriyle açılışını yapan film daha ilk sekansıya gerçeğe düşlerin, korkuyla fantezilerin film boyunca iç içe olacağını ipuçlarını veriyor. Gerçekle düşün birbiri içine geçmesi, filmin nerede gerçeği nerede düş veya fanteziyi yansıttığının muğlaklaşmasından ziyade filmin iki farklı şekilde okunabilmesinden ileri geliyor. Film yer yer ana karakterin hayalgücünden kesitler sunduğunda karakterin kimliğine dair tek bir alternatif sunmuyor olabilir ve bu alternatifler arasında kesinlik aramak gerekmez. Yönetmen, alternatifler arasında karar verme işini seyircinin inisiyatifine bırakıyor ve bu inisiyatif filmin değerini oldukça artırıyor. Film bunu yaparken sınırlarını zıtlık ve tersliklere yaslıyor. Örneğin, ana karakterimiz Severine'i ya da Madam Anais'nin deyimiyile Gündüz Güzeli'ni fahişelik yaparak yakışıklı, başarılı ve anlayışlı kocasını sert, kendisine zorbalık yapan adamlarla aldatmayı düşleyen bir burjuvazi olarak düşleyebileceğimiz gibi küçük burjuvazi hayatına dahil olmanın hayallerini kuran bir fahişe olarak da algılayabiliriz.

Filmin başarısı aynı zamanda bünyesindeki karakterlerden geliyor. Film boyunca Severine'in görece gerçek yaşamında ve düşlerinde karşılaştığı kocası Pierre, belalı aşığı Marcel, genel ev patroniçesi Madam Anais, hoşlanmadığı aile dostları Henri Husson ve Gündüz Güzeli'nden başkasının ilgilenmediği ve içinde ne olduğunu göremediğimiz elindeki kutusuyla Asyalı iri adam bu karakterlerden bazıları. Her biri aslında Gündüz Güzeli'nin ilgisini çeken farklı özelliklere sahip. Pierre kibar, anlayışlı ve başarılı; Marcel şehvetli ve haşin; Anais tecrübeli ve olgun; Husson rahat ve umursamaz; Asyalı adam ise güçlü ve içindekiyle sadece Severine'in ilgilendiği bir kutuya sahip. Gündüz Güzeli dışındakilerin göremediği ya da onun dışındakilerin ilgisini çekmeyen bu kutuyu Severine'in diğerlerinden oldukça farklı isteklere sahip olduğu şeklinde okuyabiliriz.

Filmin önemli noktalarından bir diğeri, Severine'in aşağılanması, şiddet görmesi, kocası tarafından cezalandırılmasının Gündüz Güzeli'nin kocasından ve de özellikle terkedilmekten korktuğunu net bir şekilde ortaya koyuyor. Pierre, Severine'e muhtaç kalınca Gündüz Güzeli'nin kabusları da son oluyor. Karakterin kabusları kocasının varlığıyla ilintili, tıpkı fahişe Severine'in varlığı gibi. Bu sebeple de kabusların bittiği anda, fahişe Severine'in düşlerinin de sonu geliyor.

İspanyol usta Bunuel'in incelikle sapkınlığı ve arzuların gizemini işlediği sürreal filmde gerçek olarak arz edilen bölümlerin yanı sıra Severine'in fantezilerinin de gerçek ve gerçektışı arasında gidip geldiği göz önüne alınırsa bu sunuş, yönetmenin realitenin göreceli olduğu yaptığı bir atf, salt gerçekçiliğe attığı bir taş olarak okunabilir. Filmde hayalle gerçeğin bu denli iç içe oluşunu donuk, sade ama yaşanan kaosu en iyi şekilde temsilleyen Catherine Deneuve'ün başarısına dem vurarak açıklamak gerekiyor. Usta oyuncu, genç Severine rolünde güzelliğini gözler önüne sermekte oldukça cesur. Filmin görüntüleri ise tüm Bunuel filmleri kadar kusursuz. Tüm bunlar bir araya geldiğinde ortaya çıkan yapım ise Gündüz Güzeli kadar müstesna.

Serkan Küpeli